

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Károly Róbert Campus
Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet
Pénzügy és számvitel alapképzési szak

A 2008-AS, ILLETVE A COVID-19 OKOZTA VÁLSÁG
KEZELÉSE A VISEGRÁDI ORSZÁGOKBAN

Belső konzulens:	Dr. habil Bozsik Norbert főiskolai tanár
Belső konzulens	Agrár- és Élelmiszergazdasági Intézet
intézete / tanszéke:	Közgazdasági és természeti erőforrások tanszék
Készítette:	Ludányi Zita

Gyöngyös

2024

Szakedolgozatomat a 2008-as válság, illetve a Covid-19 okozta világjárvány okozta gazdasági válságokat és a válság megfékezésére tett intézkedéseket ismertetem a Visegrádi Országok válságkezelésének bemutatásán keresztül.

Magyarország, Lengyelország, Szlovákia és Csehország a visegrádi együttműködés létrejöttével olyan közös célokat fogalmazott meg, mely a gazdasági, diplomáciai és politikai érdekeinek közös képviselője, esetleges lépéseinek összehangolása, a hosszú távú együttműködés kialakítása elsősorban a gazdaság, a közös kül- és biztonságpolitika, valamint a kultúra, oktatás, környezetvédelem, közlekedés, energia, tudomány és technológia területén.

A dolgozat fő célja annak a kérdésnek megválaszolása, hogy van-e érdemi létjogosultsága a Visegrádi Országok összefogásának és együttműködésének. A négy ország ugyan egy célt fogalmaz meg, ugyanakkor sajátos érdekeiket mindinkább előtérbe helyezik.

Az elmúlt időszakban nem bővelkedtünk a visegrádi országok nagy politikai döntéseiben, viszont abban mindannyian egyetértenek, hogy együtt könnyebben tudják legyőzni a régiót érintő kihívásokat. A négy ország válságkezelése és gazdaságaik újjáélesztése érdekében továbbra is készek szorosabbra fűzni kapcsolatukat.

A rendszerváltás utáni időszakban a visegrádi országok mindegyikét a kommunista örökség feldolgozása, az állami adósságterhek és a nyugati államokhoz való felzárkózás jellemezte. Noha eltérő terhekkel kellett szembenézniük, melyben Magyarország indult a legutolsó helyről. Adósságterhei jóval nagyobbak voltak a másik három országénál, s a hibás gazdaságpolitika következtében mindig újratermelte azt, görgetve maga előtt. Lengyelország könnyítést kapott, míg Szlovákiának és Csehországnak pedig jóval csekélyebb mértékű államadóssággal kellett megküzdenie.

A visegrádi országok rendre, ki lassabban, ki gyorsabban elérte integrációs célját, s gazdaságaikat növekvő pályára állították.

A 2008-as válság berobbanása azonban megtörte ezt a növekedési ütemet. A visegrádi országok gazdaságát egytől egyig a visszaesés jellemezte, mind a kereskedelem, az ipar, a beruházások terén. Felszínre kerültek rejtett gyengeségeik, gondolva külső függőségeik mértékére, vagy épp határaikon belüli demográfiai problémáikra. A munkanélküliség növekedése mind a négy országban jelentős problémát okozott. Saját gazdaságpolitikai terveikkel más-más módon, de a

gazdaság újjáélesztése, a munkanélküliség, a környező országoktól való függőség és az államadósság csökkentése volt fő céljuk.

A kevesebb államadóssággal, és stabilabb gazdasággal rendelkező országoknak viszonylag gyorsabb volt a kilábalás, Magyarország maradt a sereghajtó, egészen 2014-ig nem sikerült a gazdaságot növekvő pályára állítania.

A COVID-19 világjárvány már sokkal stabilabb gazdaságú, mondhatni felkészültebb országokat ért 2020-ban. Ugyan a sokkal komplexebb katasztrófát elkerülni egyik állam sem tudta. Az első hullámbeli akadályokat még rendre kirívóan jól kezelték, a második hullámmal már viszont csak úgy mint a világ számos országában, a visegrádi országokban is hatalmas károkat és megtorpanásokat okozott. A válságkezelés számos új intézkedést hozott, ki kisebb, ki nagyobb külső támogatással lábalt ki a koronavírus okozta helyzetből.

A 2020-as gazdasági visszaesést viszonylag gyorsan javuló állapotra tudták állítani a nemzetállamok, viszont a helyreállítás lehetősége helyett máris egy újabb csapás nyirbálta a kivéreztetett országok gazdaságát.

A 2021 februárjában kitört orosz-ukrán háború hatására a már 2008-ban felismert függőségi viszonyok ismét előtérbe helyeződtek, az energiaválság, az infláció és az összeurópai haderőfejlesztés lépett a visegrádi négyek fókuszába. A visegrádi csoporton belül a háború ismét egységet teremtett. A kapcsolat elmélyülésére azonban negatívan hatott az eltérő megközelítés.

Csehország határozottan kiáll Ukrajna mellett, politikájával aktívan támogatja a konfliktusban Oroszországgal szemben.

Szlovákia lakossága többségében Oroszország mellett foglal állást, ugyanakkor a szlovák kormány a csehekkel hasonló külpolitikai irányvonalat képvisel.

Lengyelország a visegrádi csoport legkarakteresebben oroszellenes politikát folytató ország, mely a Magyarországgal fenntartott szoros politikai együttműködésre is hatással van.

Magyarország bár elkötelezett az orosz diplomáciai megoldás mellett, ugyanakkor biztosította az Európai Tanácsot, hogy részese lesz a közös európai fellépésnek, támogatni fogja az ukrán integritást és a szankciót Oroszországgal szemben.

Együtműködésük során ugyan lehetőséget adnak a szorosabb együtműködésre, de valójában minden szereplő a saját számára előnyös döntésekre bólint rá. Átfogóan, együttértéssel egyenlőre tehát nem alkalmasak a térség képviselésére a Visegrádi Négyek.